

OSS

i

mellom

KLUBBAVIS FOR OSLO SCHAKSELSKAP

Nr. 1

September 1966

5. årgang

HØSTSESONGEN.

Bortsett fra to timer hver julaften, når presangene utdeles, har som bekjent Oslo Schakselskap aldri ferie. Det gjelder også i sommertiden, og de forløpne sommermånedene danner ingen unntagelse. Fremmøtet i klubben har vært jevnt godt, med særlige kulminasjoner de fem kvelder i august da vi arrangerte de tradisjonelle lynturneringer. Riktignok var det påfallende stille en ukes tid i juli, men det hadde den enkleste av alle forklaringer - NM ble utkjempet i Bodø, og en vesentlig del av OSS var henlagt dit.

Nu begynner vi imidlertid offisielt sesongen, og vi håper på stor oppslutning om våre arrangementer. Ikke minst skulle vi gjerne se at flere av våre noe eldre medlemmer igjen fant veien til klubben. Fornyelsen av vår medlemstokk har vært påtagelig de siste årene, og det er selvsagt meget gledelig - men vi skulle også ønske at de eldre generasjoner var mer aktive.

Vi kan forøvrig ihøst motta endel nye medlemmer, og de av våre medlemmer som har venner eller kjente som har ymtet frempå om å tre inn i OSS' rekker (hvorfra man som bekjent sjelden slipper ut igjen), kan nu opptre som medlemsververe.

MEDLEMSMØTE.

Vi innbyr herved til høstens første medlemsaften, lørdag 17. september kl. 19.30. På programmet står først premieutdeling for halvtimesturneringen tidligere år og for vårturneringen. Så vil Norges Sjakkforbunds visepresident, Trygve Waage, besøke oss og vise film fra Nordisk Turnering på Blindern ifjor og fra andre sjakkbegivenheter. Arne Gulbrandsen vil fortelle og demonstrere partier fra turneringen i Bognor Regis i England, hvor han blandet seg inn i det beste stormesterselskap. Videre vil der bli gitt et resymé, eventuelt med partidemonstrasjoner, fra sommerens sjakkbegivenheter, og der blir servering av kaffe og kaker. Det blir også anledning til å få kjøpt en forfriskning, ved Nilsen. Om tiden tillater det, avvikles til slutt en lynturnering.

Når vi også denne gang har valgt lørdag, er det etter markedsundersøkelser blant våre medlemmer. Et meget viktig moment er det også at

lørdag og søndag er de eneste ukedager da våre indre gemakker er ledige. Disse medlemskveldene har vært meget populære og hyggelige, og vi henstiller til medlemmer av alle aldre å komme.

HØSTTURNERINGEN.

Årets høstturnering starter tirsdag den 13. september for klassene Mester og I, og onsdag den 14. september for klassene II, III og IV, begge kvelder kl. 19.00. Tirsdag og onsdag blir faste spilledager for de respektive klasser.

I Mesterklassen gjelder turneringen årets klubbmesterskap og en aksje i Knut Monssens Minnepremie, hvor Ragnar Hoen ifjor fikk første napp.

Startkontingenten blir: M.kl. kr. 18.-, kl. I kr. 15.-, kl. II, III og IV kr. 12.-. Tegningsfristen settes til søndag den 11. september.

STRØMMEN SJAKKLUBB

har utfordret oss til en returmatch etter møtet ivår, og høstens kamp vil finne sted i våre lokaler i slutten av september. Den endelige dato er ennå ikke fastsatt. Matchen finner sted med lag på 20-25 spillere, og vårt lag vil bli sammensatt av spillere fra de forskjellige klasser.

JUNIOR-KURSUS.

Årets Norgesmesterskap avslørte at OSS ikke lenger har noe hegemoni blant juniorspillerne, og styret har funnet at en noe grundigere innføring i spillets edle strategi kan være på sin plass. Erfaringsmessig får våre yngste spillere ganske hurtig stor rutine i taktikk og kombinasjonsspill, som følge av lynsjakken, mens posisjonsstudiet ligger noe tilbake.

Det blir derfor ihøst igangsatt et strategi-kursus for våre juniorspillere, og elitespiller Erling Kristiansen har elskverdiggst påtatt seg oppgaven som kursusleder, eventuelt assistert av andre toppspillere om påkrevet. Flere av våre juniors har allerede sagt seg interessert i deltagelse, og øvrige interessenter kan henvende seg til styret.

STOR INNSATS.

Vår utmerkede kasserer og inspektør, Arne Krogstad, har isommer så å si alene foretatt oppussing av vårt daglige spillelokale, som nu fremstiller seg i nymalt og meget presentabel forfatning. Det er grunn til å yde Krogstad all mulig honnør for dette, så meget mere som han bestemt har avvist alle forsøk på pekuniære bestikkelser.

Av vår inventarliste VIII:

JONSRUD

I Oslo Schakselskaps vidtfavnende medlemsstokk finner man blant dem som trekker i klubben åtte dager i uken, to medlemmer hvis felles

livssyn kan oppsummeres slik: Jeg spiller ikke sjakk. Det gjelder H. Chr. Fotland og det gjelder Jonsrud. Når et ferskt medlem i elskverdig uvidenhet nærmer seg Jonsrud med spørsmål om det skal være et parti, får vårt medlem den samme grimase som om noen hadde sagt til ham at i aften skal du på høstball i aktuarforeningen istedetfor å gå i klubben.

Men rett skal være rett: Han er en av dem som tar seg av de yngste for å advare mot de første feller på brettet.

Jonsrud er i seg selv et vandrende paradoks. Han vraker tilskuergleden ved eliteoppgjør, hvis han istedet kan følge den dynamiske utvikling i matchen mellom Holm og Høye, subsidiært Holm og Toresen når Høye har lovlig forfall. Det hviskes om at Jonsrud får ti prosent av Holms gevinster for å utgjøre sakkyndig publikum ved nederste bord. Men det er bare folkesnakk. For Jonsrud hviler ved disse gentlemansoppgjør. Her er ingen utskjelling for manglende åpningskunnskap. Ingen vedhugst på klokken. Den eneste påminnelse om tid og rom skjer ved den diskrete antydning: -Idag ...

Her hersker Caissas divine fred og åndeløse sitren ved de ekstatiske muligheter som de to herrer vekselvis avslører.

Bare tidvis avbrutt av et sindig "Å faen hadde du den".

Vi satt for en tid siden i nærheten av et nytt distingvert medlem som løftet hodet da Jonsrud ankom for aftenen. Nysgjerrig etter å lære nye ansikter å kjenne.

Mellom Jonsrud og et innarbeidet, spillende medlem utspant seg følgende hilsningsalmindeligheter:

J: - G'aften.

NN: - Hallaften, helaften, julaften.

J: - Torsk, fyllepenn, fyrtårn, primtall, halvannen banan.

NN: - Og et knippe lapskaus samt en liten pose rosiner. Har du vært på Lambertseter og malt bikkjer?

J: - For hvem skulle i den vinterfrakk-kledde herrre der i samme nu skrådde over Karl Johan ha gjenkjent Knut Gribb? Det var da heller ikke ham ...

Det distingverte medlem tok seg til hodet, fant skyndsomt sin hatt og har idag betydelige kontingentrestanser.

Når Doktern spiller, hører han intet. Da er han bare et langsomt ekko av det som sies omkring. Den eneste som kan bryte inn i denne rent temporære grensetilstand mellom nesten noe og absolutt intet, det er Jonsrud. Hvis Doktern irectsetter (les: iltert underviser) sin motstander, er det nok at Jonsrud sier: -Neimen Dokter'a. Vær nå snille mot hverandre i dag som det er tirsdag og alltingen.

Jonsrud slår på klokken for Doktern og er i det hele tatt hans utøvende, sosiale og presente jeg når Doktern er i klubben. Han sørger for at Dokterns humør holder seg smult og snilt gjennom hele aftenen - for hans ve og vel.

Når Jonsrud ikke sitter i Femtenmannskomiteén (det er bare fjorten, men Sjefen har plusset på med én), så kommer det av at han har nedfelt seg som egen institusjon og ifølge lang sedvane pålagt de samme funksjoner som det relativt nye råd av eldre. Ingen vil fornærme Jonsrud med å foreslå ham formelt innvalgt som voterende komitémenneske. Nei, hans virke skal være den aktpågivende völkische Beobachters, som

selskapelig fender, riksmeglingsmann og Nils Kjærs representant på jorden. Når f.eks. debatten har rast som arrigst om the rise and fall of den annens klaff, da tilkalles Jonsrud i egenskap av overdommer. Han rømmer seg og kommer med en betenkning som tas til følge. Hans arbitrære misjon har reddet mange aftner i Oslo Schakselskap. Derfor er den epoke forbi da eldre herrer slo hverandre i hodet med keramikk- askebegre til kr. 15.-, eller tørket til en kollega med briller.

Jonsrud har klubbens skarpeste buksepress. Hans militært omsorgsfulle shoeshining kan måle seg med Falck-Kiils åsyn i seiersøyeblikket. Han er, sammen med Carl Mohn, kjent som fremtredende flanør i det vårlige park-Oslo.

ANALYSE.

Livet i en sjakk-klubb arter seg etter bøyningensmønsteret for det regelmessige verbum. Man spiller sjakk. Men iblant brytes monotonien av et underholdende innslag. Man analyserer. Før analysen ble innført, hadde man ikke noe skikkelig klubbiv, bare amatører og profesjonister i mutt innadventd engasjement. Med analysen kom livet og rørelsen. Hvem som innførte den vet ingen, men den har etterhvert fått mange tilhengere. Og hva best er: Analysen er en helt igjennom demokratisk institusjon. Her kan alle være med.

Ingen vet med sikkerhet når en analyse kan oppstå. Foranledningen kan helt enkelt være restene av en stilling etter noen som har glemt å legge ned brikkene. Og ingen kan med sikkerhet si når en analyse slutter, bortsett fra en hederskronet unntagelse vi for anonymitetens skyld kaller hr. Z.

På løkka delte man alltid parti før man begynte. Skal man analysere, slipper man det. Man slutter seg bare til den man sympatiserer med. På denne måte oppnår man klare linjer: Venner og fiender. Vennene gjelder det å føre med gode råd, fienden å lure opp i stry og ned i feller.

Skulle man noen gang komme i trang for navn på de stridende grupper av analytikere, ville vi med tillatelse fra skaperne av militær sjar-gong kalle dem: Nordpartiet og Sørpartiet. Som faste hærførere kunne vi tenke oss for Nordpartiet: En student med røtter i arktiske strøk, for Sørpartiet hr. Z.

Av og til blir grenselinjen mellom partiene borte. Man aner knapt hvem som er venn og hvem som er fiende. Det kommer av det kresent oppdrevne tempo. Ting som ellers bare skjer suksessivt skjer samtidig. En vil forvandle til dame, en annen til hest, en vil patte, en annen vil matte. En vil ofre, en annen vil ha vann. Armer og ben myldrer på brettet som hos havuhyrer i fullt sinnsopprør. Delvis også utenfor, farlig nær fremskutte hakepartier og prominente neser. Luften er svanger av revkrok og springskalle. Forløsning ventes hvert sekund, og man ønsker at det i tide var sørget for kvalifisert jordmorhjelp.

Ellers er analysen kilden til rundelig opplatte øyne, fornøyde miner, glad latter og åndsoverlegne replikker på fiendens bekostning.

For at ikke nye medlemmer av klubben skal gå glipp av det kostelige klenodium en analyse er, skal vi antyde en årsaksrekke man må være oppmerksom på.

Studenten ruger over en stilling i taus fordypelse. Hr. Z. kommer inn, befrir seg for dirr på stemmebåndet og løsner en replikk fra sitt klas-siske repertoar: Hva er dette? Ja, men dette er jo enkelt. Hvit bare

går med hesten, så må han jo aldeles gi opp. Studenten: Men det er svart i trekket. Hr. Z: Ja, ja, det blir omtrent det samme. Han bare går med tårnet. I en slik stilling er det helt avgjørende å gå med tårnet.

Da er det en munter kropp gjør seg et ærend bortom, baner seg rydning gjennom de tette geledder av venner og fiender som har fylket seg, gjør et grundig studium av stillingen og utbryter med hele bekten av sin barnetro: Jau gutt, nå går det fint i Kongo gutt.

Imens har en eldre garvet profesjonist skrittet opp lokalet i stanselig tur-retur. Han er uten øyeblikkelig bestilling. Alle hans sikre inntekter er likelig fordelt på venner og fiender. Det virker som han er innhentet av høyere problematikk: Skal han hente veska si for godt eller skal han nøye seg med å gå avsides? Han gir vondt fra seg: Følt også, komme her uten å få spilt. At det ikke kunne gå an å ta med seg sånt hjem? I byggmester Andresens tid var det ingen som analyserte.

Enetalen faller ikke i overveldende fruktbar jord. Om han hadde prøvd å påvirke stemmebruken hos brølaper med mild hvisking kunne ikke utbyttet ha vært magrere.

En Hamsun-elsker og venn av strategiske betraktninger forlanger ordet og får det: Slik kan vi ikke drive på. Drakenberg ble 146 år. Om han hadde begynt i tidlig alder og drevet på heldagsbasis, ville han muligens ha nådd frem etter de retningslinjer som her vises. Men ingen av oss har Drakenbergs biologiske forutsetninger. Og tenk på A-våpnene. Før vi aner ordet av det kan vi være med på fellesbespisning av sopp. Vi må derfor bedømme stillingen ut fra et strategisk sikte. Dere ser den svake bonden på e6. Hvit retter alle sine ressurser mot den. Før eller siden må den falle. Så sørger man for generalavbytte, og gevinsten er klar.

Belæringen faller for døve ører. Strategen fornemmer stemningen og omsetter den øyeblikkelig i en passende teologisk betraktning: Forherdelsen skal være stor henimot endetiden. Nå nærmer klokka seg tolv, og jeg må gå. Hei, kan ikke du ringe etter taxi.

Hvis dette skjer, da anbefaler vi alle nykomlinger i klubben å åpne sansene, da er en analyse usvikelig i gang.

Boris Gleb.

LEKSIKON-SERVICE.

"OSS imellom" innleder i dette nummer sin nye leksikon-service for våre medlemmer, og mener derved å imøtekomme et lenge følt savn. Det er ikke alltid så lett å orientere seg i sjakkspillet og ikke minst i Oslo Schakselskaps jungel, men med vår nye veiviser vil det bli desto verre. Vi starter idag med bokstavene A og B.

A.

aaaaah, norsk gjespelyd, oppfunnet av J. Saurén og videreført av H. Chr. Fotland, kan med fordel benyttes når man anser tiden moden for motstanderen til å gi opp.

Absicht, mann merkt die, und wird verstimmt, eller: mann merkt die Äbsinth und wird besoffen, benyttes gjerne som stemningsuttrykk når hvit dronning og løper (i nevnte rekkefølge) peker mot punktet h7.

Afghanistan, land, Norges likeverdige i sjakkspill.

Aljechin, Alexander (1892-1946), russisk-fransk sjakkspiller, verdensmester. Om han hadde levet idag, er det alminnelig antatt at han ville ha plasert seg blant OSS' fem beste spillere.

argument, norsk skjellsord, anvendes særlig overfor personer som prøver å være saklige under analyser.

Kristiansen, Erling (1937-2041), norsk elitespiller og sjakkåsr, f. i Vardø, oppvokset på Finnmarksvidden. Ansees som det største sjakktalent som er fostret nordfor Tromsø. Medlem av Oslo Schakselskap siden 1912, av Verdenssjakkforbundet siden 1897. (Når han er å finne under bokstav A, skyldes det at han blander seg inn overalt.)

askebeger, norsk prydgjenstand, meget benyttet i Oslo Schakselskap, hvor medlemmene klager over at a. står iveien, slik at de har vanskelig for å få plass til sigarettasken på bordene. Av denne grunn må gulvene brukes som oppsamlingssted for sigarettaske, fyrstikker og bananskall.

B.

bart, hårvekst midt i ansiktet, helst av mørk farvetone, brukes foruten av trønderen A. J. Eikrem også av osloenseren P. Vådal, virker skremmende. I hårdnakkede tilfelle kan b. forplante seg til større deler av ansiktet, særlig hos yngre mennesker (D. H. Fosse, A. Zwaig, J. Saurén). Er vanligvis ufarlig og går over etter en tids forløp.

bestemor, eldre kvinne som er henfallen til alkohol, jfr. ordsproget "Jeg kjente bestemora di, jeg - hu drekte", i Oslo Schakselskap innført av Johs. Edberg, utviklet av en lang rekke efterfølgere.

blandet drops, betegnelse på Oslo Schakselskaps representasjonslag når klubben ikke vinner mer enn 17-3, kan også brukes som betegnelse på innholdet av forskjellige papirposer i enkelte hederskronede medlemmers jakkelommer, utdeles i slike tilfelle særlig når innehaveren nylig har erobret en dronning.

Bukne, Roald (1927? -), norsk problembarn, sjakkinteressert, landskjent for sin evne til å komponere firetrekkere i lynsjakk, uten hensyntagen til klokkes gang. Utmerker seg ved å være onkel til personer som i enkelte tilfelle er dobbelt så gamle som han selv.

Bøckman, Knut (1932 -), norsk formann og sjakkspiller, har i egne øyne tilhørt den norske sjakkelite siden 1939, men har lenge latt de yngre slippe til. Stillfarende.

Bøler, Hans (ca. 1923 -), norsk sjakkspiller, går hjem kl. 12.